

Utlåtande 2016:117 RIII (Dnr 106-130/2016)

Inför svenska med baby

Motion (2016:11) av Johanna Sjö (M)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motion (2016:11) av Johanna Sjö (M) om att införa svenska med baby anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Emilia Bjuggren anför följande.

Ärendet

Johanna Sjö (M) föreslår i en motion till kommunfullmäktige att staden ska möjliggöra för föräldrar att delta i SFI-undervisning (Svenska för invandrare) tillsammans med sina spädbarn samt att undervisning ska tillhandahållas kombinerat med öppen förskola. Motionären menar att svenskakunskaper är ett viktigt verktyg för att integreras i det svenska samhället. Enligt motionen har flera av de nyanlända kvinnorna barn, vilket försvårar deras möjligheter att delta i SFI-undervisning.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd och Spånga-Tensta stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret är positiv till förslag som innebär bättre möjligheter till svenskainläring och framhåller att verksamheten Svenska med baby samt SFI för föräldralediga redan bedrivs i staden idag.

Arbetsmarknadsnämnden anser att de behov om att införa SFI för föräldralediga som framförs i motionen redan uppfylls inom SFI Stockholm idag, samt att möjligheten att delta i Svenska med baby erbjuds inom ramen för nämndens IOP-avtal med föreningen Internationella bekantskaper.

Bromma stadsdelsnämnd konstaterar att Svenska med baby redan finns i flera stadsdelar samt att Skärholmen har en öppen förskola med SFI-undervisning för föräldralediga.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd konstaterar att stadsdelen erbjuder träning i svenska språket för föräldrar vid två öppna förskolor i stadsdelen och att detta utgör ett viktigt inslag i stadsdeles utbud av aktiviteter för invånarna.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd delar uppfattningen att det är viktigt att nyanlända integreras och ges goda möjligheter att lära sig det svenska språket samt skapa nya sociala kontaktnät.

Kungsholmens stadsdelsnämnd föreslår fortsatta diskussioner om liknande verksamhet i samband med diskussionerna om de lokala utvecklingsprogrammen (LUP).

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd konstaterar att SFI-anordnare vid flera tillfällen erbjudit besökare i nämndens öppna förskolor undervisning svenska men att det varit svårt att få ihop det antal deltagare som krävs för att anordna SFI-undervisning, framförallt då en hög andel av de nyanlända föräldrar som besöker öppna förskola är asylsökande och därmed inte har rätt till undervisning.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd anser att tillgång till det svenska språket är en förutsättning för etablering i svenska samhället och att vara förälder till små barn inte bör vara ett hinder för att få kunskap i det svenska språket.

Mina synpunkter

Det svenska språket är en viktig nyckel för utrikesföddas etablering i Stockholm. SFI-undervisningen måste hålla hög kvalitet och ge alla människor förutsättningarna för att lära sig språket och komma in i det svenska samhället. Stockholms stad har idag en hög grad av flexibilitet och individanpassning inom SFI. Undervisning erbjuds dagtid, kvällstid, på helg, på distans eller utifrån individuella scheman som kombineras med andra åtaganden. Studietakten kan individanpassas och innehållet inriktas efter yrkesområden.

Flera utredningar, bland annat SOU (2012:69) visar att kvinnor som läser SFI i barnafödande ålder gör studieavbrott på grund av graviditet, föräldraledighet och vård av barn.

Med den bakgrunden gav den rödgrönrosa majoriteten arbetsmarknadsnämnden uppdraget i budget 2015 att utöka möjligheten för föräldralediga att läsa SFI. Två nya utbildningar i SFI för föräldralediga har startat på SFI Västerort samt SFI Söderort. Sedan start har samtliga personer som sökt SFI för föräldralediga blivit erbjudna en plats.

Arbetsmarknadsnämnden tecknade i juli 2015 ett avtal om Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP) med organisationen Internationella Bekantskaper om deras verksamhet Svenska med Baby. Avtalet möjliggör för nyanlända och etablerade föräldrar med småbarn att delta i aktiviteter på öppna förskolor runt om i staden, och har blivit en populär och viktig mötesplats där svenska tränas och kontakter skapas.

SFI för föräldralediga och avtalet om Svenska med baby är otroligt viktiga insatser, inte minst ur ett jämställdhetsperspektiv, och de ska även fortsättningsvis erbjudas stadens invånare.

Bilaga

Motion (2016:11) av Johanna Sjö (M)

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet Joakim Larsson (M) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Motion (2016:11) av Johanna Sjö (M) om att införa svenska med baby bifalls.
2. Därutöver anfördes följande.

Det är glädjande att remissinstanserna delar uppfattningen att kvinnor ska erbjudas möjlighet att delta i undervisningen inom SFI tillsammans med spädbarn samt att undervisning i svenska ska tillhandahållas kombinerat med öppen förskola. Om svenska med baby erbjuds på flera ställen runt om i staden stärks småbarnsföräldrars möjlighet till integration och samtidigt som förutsättningar för att lättare lära sig svenska språket skapas. Motionen om svenska med baby innehåller konkreta förslag om hur vi kan förbättra integrationen och det är positivt att remissinstanserna även instämmer i detta. Vi tolkar remissvaren som att förutsättningarna är goda för snar implementering av förslaget. Mot den bakgrunden yrkar vi att motionen bifalls.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2016:11) av Johanna Sjö (M) om att införa svenska med baby anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 15 juni 2016

På kommunstyrelsens vägnar:
K A R I N W A N N G Å R D

Emilia Bjuggren

Ulrika Gunnarsson

Reservation anfördes av Joakim Larsson, Cecilia Brinck, Dennis Wedin, Johanna Sjö och Markus Nordström (alla M) och Lotta Edholm (L) med hänvisning till Moderaternas reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Jonas Naddebo (C) och Erik Slottnér (KD) med hänvisning till Moderaternas reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Johanna Sjö (M) föreslår i en motion till kommunfullmäktige att staden ska möjliggöra för föräldrar att delta i SFI-undervisning tillsammans med sina spädbarn samt att undervisning ska tillhandahållas kombinerat med öppen förskola. Motionären menar att svenskakunskaper är ett viktigt verktyg för att integreras i det svenska samhället. Enligt motionen har flera av de nyanlända kvinnorna barn, vilket försvårar deras möjligheter att delta i SFI-undervisning.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd och Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 9 maj 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Kontoret ser positivt på förslag som innebär bättre möjligheter till svenskainläring och integration även under föräldraledighet. I dagsläget erbjuds sfi till föräldralediga på två platser i staden och arbete pågår för att utveckla verksamheten. Staden har också ingått ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) med den ideella föreningen Internationella Bekantskaper, vilket möjliggör att föräldrar med småbarn kan delta i Svenska med baby på flera platser runt om i Stockholm. Stadsledningskontoret föreslår att motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 17 maj 2016 att hänvisa till förvaltningens svar på remissen.

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 4 maj 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Arbetsmarknadsförvaltningen erbjuder genom SFI Stockholm undervisning i svenska

för utrikesfödda som en möjlighet att utveckla sina kunskaper i svenska språket. Undervisning i sfi erbjuds idag såväl dagtid, som kvällstid, på helgen, på distans eller utifrån individuella scheman för att kunna kombineras med andra åtaganden. Studietakten kan individanpassas och innehållet inriktas efter aktuella yrkesområden. Sedan april 2015 finns även möjlighet att läsa sfi för föräldralediga där barn närvarar vid undervisningen.

Utöver sfi för föräldralediga har Staden sedan juli 2015 ingått ett avtal om idéburet offentligt partnerskap (IOP) med Internationella Bekantskaper som möjliggör att föräldrar med småbarn (0-2 år) kan delta i aktiviteter med Svenska med baby på flera platser, däribland öppna förskolor, runt om i Stockholm.

Deltagarna i Svenska med babys aktiviteter kommer ifrån hela Stockholms län men föreningen uppskattar att majoriteten är hemmahörande i Stockholms stad. Under verksamhetsåret september 2015 – augusti 2016 har verksamheten som mål att minst 2300 föräldrar och barn har besökt Svenska med babys föräldragrupper, fördelat på 120 inplanerade träffar.

Som ett komplement till att ses i föräldragrupperna arrangerar Svenska med baby även gemensamma aktiviteter för deltagarna så som exempelvis promenader, besök på muséer, utflykter mm. Aktiviteterna syftar till att öka rörligheten inom Stockholms stad samt till att stärka banden mellan deltagarna.

För att ytterligare stödja nätverksbyggandet mellan deltagarna erbjuder föreningen även helgaktiviteter för hela familjen, där också partner och äldre barn kan delta. Innehållet på aktiviteten varierar men erbjuder lek för barnen och nya möten för de vuxna.

Med bakgrund i presenterade möjligheter för föräldralediga anser arbetsmarknadsförvaltningen att de behov om att införa sfi för föräldralediga som redogörs för i motionen idag redan uppfylls inom SFI Stockholm. Både vad gällande möjligheten att delta i undervisning tillsammans med barn och i samband med öppna förskolan. Därtill finns erbjudandet om att delta i Svenska med babys aktiviteter för elever som ytterligare vill öva sina svenskkunskaper under tiden de är föräldralediga eller har små barn. Förvaltningen bedömer därför att befintliga möjligheter som idag erbjuds föräldralediga inom nämnda verksamheter tillfredsställer målgruppens behov.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 14 april 2016 att hänvisa till förvaltningens yttrande som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Jan Tigerström m.fl. (M) och Jonatan Ohlin (L) enligt följande.

Det är glädjande att stadsdelsförvaltningen delar uppfattningen att kvinnor ska

erbjudas möjlighet att delta i undervisningen inom SFI tillsammans med spädbarn samt att undervisning i svenska ska tillhandahållas kombinerat med öppen förskola. Om svenska med baby erbjuds på flera ställen runt om i staden stärks småbarnsföräldrars möjlighet till integration och skapar samtidigt förutsättningar för att lättare lära sig svenska språket.

Förslaget om svenska med baby innehåller konkreta förslag om hur vi kan förbättra integrationen och det är positivt att förvaltningen även instämmer i detta. Vi tolkar förvaltningens svar som grönt ljus för implementering av förslaget. Mot den bakgrunden föreslår vi en tillstyrkan av motionen.

Ersättaryttrande gjordes av Helen Törnqvist (C) där hon instämde i det särskilda uttalandet av (M) och (L).

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 19 februari 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Att skapa möjligheter för nyanlända att integreras i vårt samhälle är en stor och viktig uppgift för staden. Kunskaper i svenska språket och kunskaper om det svenska samhället utgör grunden för en lyckad integration. Att pröva olika modeller för undervisning som är anpassad efter olika målgruppers behov bör därför främjas.

I flera stadsdelar finns redan grupper för Svenska med baby. Svenska med baby skapar möjligheter för nyanlända kvinnor, men även för nyanlända män, att lära sig svenska språket och komma in i samhället under otvungna former.

I Skärholmen finns en öppen förskola som har SFI-undervisning för föräldralediga. Förvaltningen anser att detta upplägg med fördel kan spridas till flera stadsdelar.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 14 april 2016 att hänvisa till förvaltningens yttrande som svar på remissen.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 16 mars 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Inom stadsdelen finns i dagsläget två öppna förskolor som erbjuder föräldrar i behov av språkutvecklingsträning i svenska språket. Enligt erfarenheter från verksamhetens personal är det viktigt att ta hänsyn till gruppstorleken och inte skapa för stora grupper för att möjliggöra bra samtal mellan deltagarna. Det kan även i sammanhanget tilläggas att personalen inom öppna förskolan anser att ett samarbete mellan de öppna förskolorna och lärare från SFI skulle bidra positivt till språkträningens utformning och innehåll.

Förvaltningen har positiva erfarenheter av att erbjuda föräldrar med barn att delta vid träningstillfällen i svenska språket genom öppna förskolans verksamhet. Förvaltningens uppfattning är att denna språkträning erbjuder invånare i behov av språkutveckling möjlighet att förbättra sina språkkunskaper men även flera positiva sidoeffekter som nämnts ovan.

Stadsdelsförvaltningens helhetsbedömning är att träning i svenska språket kombinerat med öppen förskola utgör ett viktigt inslag i stadsdelens utbud av aktiviteter för invånarna.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 14 april 2016 att hänvisa till förvaltningens yttrande som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Lars Svärd m.fl. (M) enligt följande.

Det är glädjande att stadsdelsförvaltningen delar uppfattningen att det är viktigt att nyanlända integreras och ges goda möjligheter att lära sig det svenska språket samt att skapa nya sociala nätverk. Det är dock beklagligt att man inte ser möjligheten att vara flexibel och prova olika modeller för undervisning som är anpassad efter olika målgruppers behov exempelvis inom Öppna förskolan.

Noteras kan att det redan idag finns öppna förskolor som bedriver SFI undervisning. Om svenska med baby erbjuds på fler ställen runt om i staden stärks småbarnsföräldrars möjlighet till integration och skapar samtidigt förutsättningar för att lättare lära sig svenska språket.

Motionen innehåller konkreta förslag om hur vi kan förbättra integration och mot den bakgrunden ser vi med tillförsikt fram mot att kommunstyrelsen bifaller motionen.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 29 mars 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen delar motionärernas uppfattning om att det är viktigt att nyanlända integreras och ges goda möjligheter att lära sig det svenska språket samt skapa nya sociala kontaktnät.

Förvaltningen har inga synpunkter på hur SFI-undervisningen organiseras och bedrivs, men anser att det är viktigt att SFI-undervisningen är tillgänglig och anpassad för de som har behov av undervisningen. Förslaget att underlätta för föräldralediga att delta i undervisning bedöms kunna öka utsikterna att lyckas med integrationen

I det fall kommunfullmäktige beslutar om att genomföra förslaget anser förvaltningen att formerna för hur verksamheten ska bedrivas bör ske i samråd mellan arbetsmarknadsförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 14 april 2016 att hänvisa till förvaltningens yttrande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Henrik Sjölander m.fl. (M) enligt följande.

1. Stadsdelsnämnden beslutar att bifalla motionen
2. Stadsdelsnämnden anför därutöver följande

Det är glädjande att stadsdelsförvaltningen delar uppfattningen att småbarnsföräldrar ska erbjudas möjlighet att delta i undervisningen inom SFI tillsammans med spädbarn samt att undervisning i svenska ska tillhandahållas kombinerat med öppen förskola. Om svenska med baby erbjuds på fler ställen runt om i staden stärks småbarnsföräldrars möjlighet till integration och skapar samtidigt förutsättningar för att lättare lära sig svenska språket.

Förslaget om svenska med baby innehåller konkreta förslag om hur vi kan förbättra integrationen och det är positivt att förvaltningen även instämmer i detta. Vi tolkar att förvaltningens svar som grönt ljus för implementering av förslaget. Mot den bakgrunden föreslår vi att motionen bifalles.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 4 april 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen delar motionärens förslag. Sådan undervisning kan vara ett viktigt komplement till den SFI-undervisning som redan erbjuds. Som komplement till motionärens förslag bör undervisningen omfatta såväl kvinnor som män.

Integrationsmöjligheterna bör ytterligare kunna förbättras om undervisningen kan anordnas i anslutning till en öppen förskola där föräldragruppen i övrigt består av en majoritet svensktalande. Förvaltningen föreslår fortsatta diskussioner om en sådan verksamhet, t.ex. i samband med diskussioner om de lokala utvecklingsprogrammen (LUP), vars innehåll ska konkretiseras senare under våren.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 28 april 2016 att hänvisa till förvaltningens yttrande som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Benjamin Dousa m.fl. (M) och Burhan Yildiz (L) enligt följande.

Det är glädjande att stadsdelsförvaltningen delar uppfattningen att kvinnor ska erbjudas möjlighet att delta i undervisningen inom SFI tillsammans med spädbarn samt att undervisning i svenska ska tillhandahållas kombinerat med öppen förskola. Om svenska med baby erbjuds på fler ställen runt om i staden stärks småbarnsföräldrars möjlighet till integration och skapar samtidigt förutsättningar för att lättare lära sig svenska språket.

Ersätтарыttrande gjordes av Sofia Tahko (KD) där hon hänvisade till det särskilda uttalandet av M och L.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 14 april 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Behovet av stöd och hjälp för etablering i samhället är stort för många familjer i stadsdelsområdet. Öppen förskola är ibland den första kon-takten med det svenska samhället. Verksamheten riktar sig till föräldrar med barn 0-5 år som inte är inskrivna i förskola. Verksamheten når en målgrupp som har behov av stöd för att etablera sig i samhället.

Öppen förskola ger föräldrar möjlighet att samtala på svenska med personal och andra föräldrar. SFI-anordnare har vid flera tillfällen erbjudit besökare i nämndens öppna förskolor undervisning i svenska. Det har dock varit svårt att få ihop det antal deltagare som krävs för att anordna SFI-undervisning. En hög andel av de nyanlända föräldrar som besöker verksamheten är asylsökande. De har inte rätt till undervisning eftersom de inte fått sina sista fyra siffror i personnumret.

I januari 2016 startade Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd en introduktionsförskola för nyanlända föräldrar och deras barn. Introduktions-förskolan är en kombination av öppen förskola och vanlig förskola. Barn och föräldrar deltar tillsammans i en pedagogisk verksamhet där svenska språket är centralt. Språkstöd ges genom undervisning och i alla aktiviteter. Undervisningen svarar stadsdelsförvaltningen för. Verksamheten har redan efter ett par månader många regel-bundna besökare. Ett bidragande orsak är, enligt verksamhetens ledare, att föräldrar är motiverade att lära sig svenska

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 14 april 2016 att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av ordföranden Ole-Jörgen Persson m.fl. (alla M) och Bengt Porseby (L) enligt följande.

1. Att bifalla motionen.

Samt därutöver anför:

Det är glädjande att stadsdelsförvaltningen delar uppfattningen att kvinnor ska erbjudas möjlighet att delta i undervisningen inom SFI tillsammans med spädbarn samt att undervisning i svenska ska tillhandahållas kombinerat med öppen förskola.

Om svenska med baby erbjuds på fler ställen runt om i staden stärks småbarnsföräldrars möjlighet till integration och skapar samtidigt förutsättningar för att lättare lära sig svenska språket.

Förslaget om svenska med baby innehåller konkreta förslag om hur vi kan förbättra integrationen och det är positivt att förvaltningen även instämmer i detta. Vi tolkar att förvaltningens svar som grönt ljus för implementering av förslaget. Mot den bakgrunden föreslår vi att motionen bifalles.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 3 mars 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser inga hinder i att erbjuda möjlighet att förlägga svenskundervisning tillsammans med barn i någon av stadsdelens fyra öppna förskolor för de föräldrar vars barn ännu inte har plats i ordinarie förskola. Detta kräver dock samverkan mellan stadsdelsnämnd och utbildningsanordnare.

Tillgång till det svenska språket är en förutsättning för etablering i svenska samhället. Att vara förälder med små barn bör inte vara ett hinder i att få kunskap i det svenska språket.